

ALFA 2/22

BULLETIN FAKULTY ARCHITEKTURY ČVUT

Z FAKULTNÍCH SOUTĚŽÍ

2021–2022

BOUDNÍK NA
TRASE PRAHA –
NEW YORK

ČVUT

FA

SOUTĚŽE

Cena děkana 2022. Cena bude udělena v těchto kategoriích: ateliérový projekt prvního ročníku, ateliérový projekt v kategoriích Architektura, Urbanismus a Krajinářská architektura, Design, Diplomová práce, Teoretická semestrální práce, Věda a výzkum.

SOUTĚŽE – VÝSLEDKY

Laurus 2021

Kategorie Malé měřítko, Alice Pachněvičová, Ateliér ZKN Špalková, Ústav krajinářské architektury, FA ČVUT, Sám (se) sebou; **kategorie Střední měřítko,** Andrea Šupová, Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů ČZU; **kategorie Velké měřítko,** Diana Lučková, Ateliér Sitta, ÚKA, FA ČVUT; **kategorie Krajinářské gesto,** Monika Briestenská, Petra Mlýnková, Rebeka Lučanová, Jan Peřina, Marika Janíková, Anna Vazačová, Petra Remutová, Veronika Grunwaldová, Aneta Cvrčková, Anežka Jirků, Jana Veselá, Markéta Mívaltová, Jakub Igaz, Fakulta architektury VUT. Porota: Petr Halama, Štěpánka Šmídová, Yvette Vašourková.

Studentská anketa za letní semestr 2022. Míra spokojenosti s výukou a chodem školy. Anketa předemětová a anketa celofakultní. Viz anketa. cvut.cz.

Mimořádné přijímací řízení pro uprchlíky z Ukrajiny.

V souvislosti s konfliktem na území Ukrajiny rozhodl děkan FA ČVUT v Praze o vyhlášení mimořádného přijímacího řízení pro bakalářské a navazující magisterské studium programu Architektura a urbanismus v akademickém roce 2022–2023. Přijímací řízení je určeno pouze uchazeči, který je držitelem víza dočasné ochrany, případně držitelem víza za účelem strpění (§ 1 zák. č. 67/2022 Sb.). Kopii (čitelný scan či fotografii) víza je nutno vložit jako přílohu do elektronické přihlášky nejpozději **do 31. 8. 2022.** Přihlášky je nutno podat elektronicky v systému ČVUT v termínu **od 17. do 31. 8. 2022.**

Tradiční výstava projektů letního semestru

FA ČVUT. Výsledky práce více než 1000 studentů z 67 ateliérů a tří programů – Architektura a urbanismus, Krajinářská architektura a Design. Expozice ve školních ateliérech trvala do 5. 6. 2022.

FA ČVUT zřizuje funkci ombudsmana/

ombudsmanky. Škola usiluje o tolerantní, bezpečné a spravedlivé studijní a pracovní prostředí. Z toho důvodu jmenoval nový děkan Dalibor Hlaváček komisi pro rovné příležitosti. Jejími členy jsou studující bakalářského, magisterského a doktorského programu (Filip Chládek, Alena Richterová a Šárka Malošíková), akademičtí pracovníci (Hubert Guzik a Klára Brůhová) i zaměstnankyně (Andrea Vondráková). *Na ombudsmana/ombudsmanku se budou moci obrátit studující i akademické pracovníce a pracovníci, zaměstnankyně a zaměstnanci.* Úlohou bude poskytovat pomoc a podporu těm, kteří se podle svého názoru nacházejí ve svízelné situaci, a to formou poradenství, konzultací nebo mediace mezi stranami případného konfliktu.

O sovětské poválečné, modernistické architektuře přednášel v rámci podpory ukrajinských umělců a vědců v květnu na fakultě kyjevský architekt, fotograf a kurátor Alex Bykov. Je spoluzakladatelem a členem skupiny aktivistů „Savekyivmodernism“, která bojuje proti demolici modernistických budov v Kyjevě. V roce 2019 vydal ve spolupráci s Jevgenií Gubkinou knihu „Sovětský modernismus, brutalismus, postmodernismus. Budovy a stavby na Ukrajině 1955–1991“. Sama J. Gubkina přednášela v dubnu na fakultě o charkovském konstruktivismu, ukrajinském dědictví pod ruskou hrozbou a šířeji o současné situaci na Ukrajině z hlediska památkové péče. Viz též FA You-tube.

Literární čtvrtky proděkanátu pro vnější vztahy s čerstvou knižní produkcí fakultní provenience se postupně stávají středobodem pozornosti studentů i kantorů, milovníků „odborného slova“. (A nikoliv jen možností zakoupení titulu za zvýhodněnou cenu...) Letošní dubnové „knižní svěcení“ (viz Knihomol) v pravé dvoraně povýšilo setkání na múzický zážitek díky klavírnímu jamování pedagogů Pavla Ullmanna a Petra Štovička. V závěru se porcoval narozeninový dort k 20. výročí Výzkumného centra průmyslového dědictví FA ČVUT. V rámci prezentace nakladatelství vydávajících profesní časopisy nabídly časopisy Architect+, Earch, Intro, Archiweb, Projekt, Stavba studentům ukázky své produkce zdarma (s možností předplatného za zvýhodněné ceny).

Olověný Dušan 2022

Laureát v oboru Architektura, kategorie Projekt,

Anna Mahdalová, Ateliér Kuzemský – Kunarová,

Ústav urbanismu, FA ČVUT, Hledání zahradního města

Bydlení nový Štřížkov, axonometrie, vedle schwarzplan

Autorská zpráva

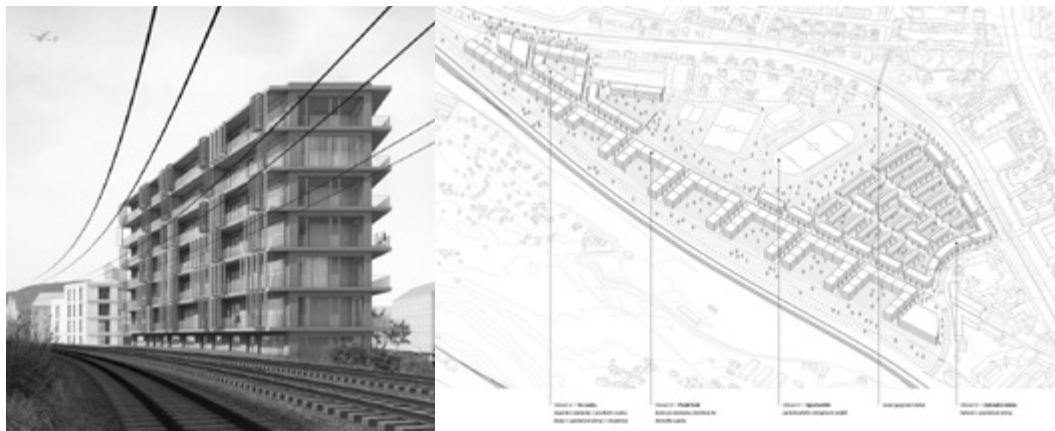
Zahradní město. Zahrada, park, sad, les, džungle. Městská džungle. Proderu se křovím a narazím na pána v maringotce, o kus dál ohniště, altán sbitý z palet, houpačka, šteká pes, křoví, kopřivy, maliny. Zpoza stromů vykukují zbytky zahrádkářské kolonie. Tady se bydlí! Navrhují obytnou čtvrť pro 700 lidí o rozloze necelých čtyř hektarů. Rozkládá se na „stolové hoře“ na Štřížkově. Nová struktura se napojuje na ulice lemované řadovými domky a pomalu klesá směrem k úpatí stolové hory. Základní stavební jednotkou je modul – trojdomí s jedním komunikačním jádrem a pavlačí, která jej lemuje kolem dokola – ve společné části slouží ke komunikaci, ve zbytku jako soukromá terasa. Jednoduchý opakující se modul je navržen z panelů CLT. Modul se skládá ze tří samostatných dvou až čtyřpatrových domů, které se potkávají v rozích. Jsou tvořeny byty 4kk, 3kk a 2kk. Do bytu se vždy vstupuje z pavlače přes zimní zahradu, na kterou navazuje společná obývací místnost – z té se vstupuje do pokojů. Z každého pokoje i koupelny se dá vyjít na terasu, tedy i přímo ven. Modul je po území rozmístěn tak, že tvoří šachovnici – černá políčka byty, světlá – zeleň. Mezi nimi se dá procházet po úzkých mlatových pěšinách. Domy směrem od řadovek ke skále postupně klesají a ztrácejí se v začínajícím lese nebo trčí zpoza stromů na skále.

Zpráva poroty

Holandský architekt Piet Blom v jednom ze svých článků napsal: „Nenávidím slovo byt, protože to přímo odkazuje na ideu střechy nad hlavou. Bydlení je ale mnohem víc. Je to sousedství, ulice, sdílené prostory a atmosféra celé čtvrti.“ Tato slova přesně vystihují práci Anny Mahdalové. Zatímco se většina školy spokojila s navrhováním oněch pomyslných standardních střech na hlavou, Anna Mahdalová navrhla opravdu osobitou, jedinečnou čtvrť s lidským měřítkem a přívětivým charakterem. Velice dobře pracuje s odstupňováním prostorů – veřejný, poloveřejný, soukromý. Společné prostory ukazují veliký potenciál stát se opravdu využívanými místy komunitního života. Byty se otevírají do teras a zahrad. Každý z bytů je orientovaný do několika světových stran. Dispozice jsou řešeny velice funkčně i originálně – střední obývací pokoj, který je na jedné straně propojený s terasou a na straně druhé je prosvětlen skrze zimní zahradu, dává životu v bytě jedinečný charakter a atmosféru. Zde prostě chcete bydlet. V neposlední řadě je práce skvěle graficky prezentovaná, takže projektu vlastně nelze nic vytknout.

Porota: Peter Bednár, Michal Marcinov, Markéta Smrčková, Radek Toman, Markéta Zdebská

Laureát v oboru Architektura, kategorie **Ateliér, Valouch – Stibral**,
Ústav navrhování II, FA ČVUT, Na dráze

Laure Philippe, Nový Smíchov, vizualizace

Tomáš Vojtíšek, Strašnice, axonometrie

Ateliérové zadání

Najděte v Praze nevyužitá místa podél trati, vraťte je městu a přidejte vlastní poetiku. Na vlakovou dopravu dnes společnost klade velký důraz. Stát i město chystají velké změny. My se budeme na dráze zabývat menšími místy, na které se často zapomíná. Dráha je bariéra, vytváří rozsáhlé plochy nikoho, což ale může být pro město šancí. Budovy lze hlukově od trati oddělit, trať podejít a nepřístupné ostrovy zapojit zpět do okolí. V prvních týdnech semestru bude úkolem najít místo a následně zvolit program. V průběhu navrhování pak vyjedeme na pracovní workshop. Jezdit budeme vlakem. Těšíme se.

Zpráva poroty

Společná cesta po trati, společné hledání. A nacházení! Svěží závan v balastu šedi. Krásné zadání Na dráze (místa v Praze podél trati) nabízí možnost hledat, přemýšlet, diskutovat nad společným i společenským tématem a zároveň nalézat, nalézat konkrétní místa, jejich poetiku, jejich problémy a reagovat, napravovat, tvořit, nalézat řešení. To vše se ateliéru daří s lehkostí. Kvalitní řemeslo v rámci typologických zadání školy jako by bylo samozřejmostí. Nadstavbou je zřejmá lehkost, svěžest, poetika. Většina prací převyšuje školní úroveň. Za touto kompaktností ateliéru porota vidí radost studentů z práce i skvělé vedení. Přejeme ateliéru hodně dalších zábavných, kilometrů na čerstvém vzduchu.

Porota: Peter Bednár, Michal Marcínov, Markéta Smrková, Radek Toman, Markéta Zdebská

Laureát v oboru Design, kategorie Projekt, **Tereza Horičková**,
Ateliér Jaroš – Bednář, Ústav designu, FA ČVUT,
Dětská kolébka Rhea

Dětská kolébka Rhea

Autorská zpráva

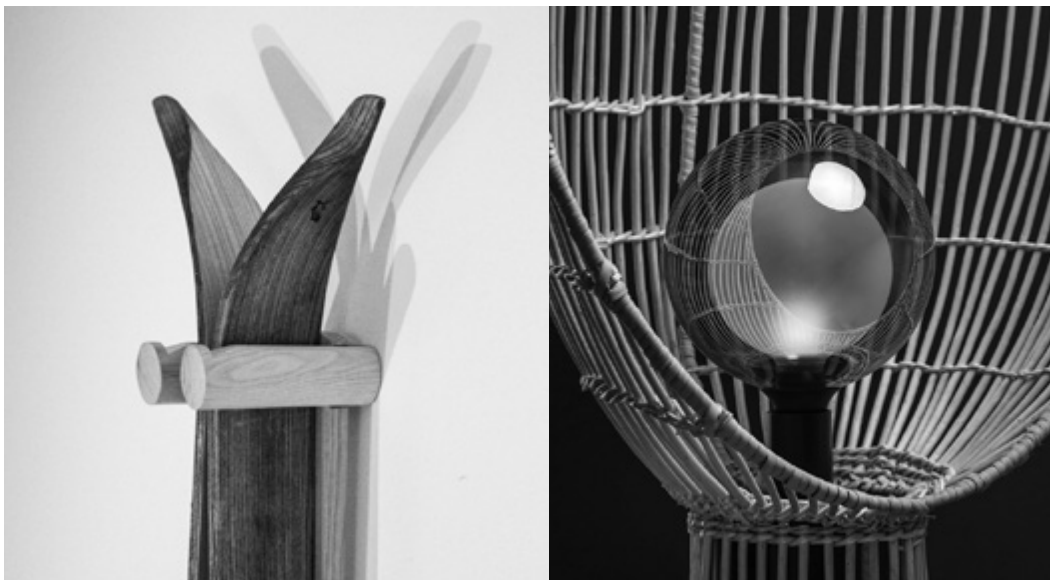
V rámci projektu Bohemian Perfection zaměřeného na téma tradičních řemesel jsem měla možnost vytvořit v ateliéru Jaroš – Bednář dětskou kolébku z proutí. Spolupráce s košíkářem Petrem Králem mi umožnila uvést návrh do reality a také si toto řemeslo vyzkoušet vlastníma rukama. Mým cílem bylo pokusit se oživit tradici výroby proutěných betlémů a ukázat, že proutí je estetický, trvanlivý a ekologický materiál s dlouhou historií v našem regionu. Výsledkem naší spolupráce je kolébka Rhea určená pro děti do sedmi měsíců, kterou lze používat několika způsoby. Dítě lze houpat, aby usnulo, a naopak když se do spodní části nohou vloží dřevěné špalíky, kolébka se uzamkne a pevně stojí. Po oddělení nožiček lze košík zavěsit na provazech ke stropu, například na terasu, kde může dítě v klidu odpočívat na čerstvém vzduchu. Jeho hlavní částí je zaoblený koš z bílého vrbového proutí, upevněný na kovové konstrukci z černé trubkové oceli s koženými řemínky. Nohy tak lze oddělit od horní části pro lepší přenosnost. Čela kolébky jsou vyrobená z tenké bukové překližky, překryté látkovými plátnými kapsami, určenými pro věci dítěte.

Zpráva poroty

Tereza se ve své práci zabývala řemeslem pletení z proutí, košíkářství, které zná z dětství ze svého regionu a které je nyní na ústupu. Jejím záměrem je aktualizace. Její kolébka se při užívání a funkčnosti drží minimalistického konceptu a efektivnosti. Porota ocenila s citem řešené detaily, například uchycení koše koženými popruhy, díky nimž je část koše odnímatelná a dá se zavěsit do prostoru jako houpačka, či jednoduchou „brzdu“ proti houpání v podobě dvou kulatin, které se vsunou do houpacího mechanismu. Autorka klade důraz na práci s přírodními materiály – kombinuje kůži, textil, kov, dřevo a proutí. Porota oceňuje i kvalitně provedený model, jasné portfolio znázorňující pracovní proces a myšlenkový postup a odkaz na historii a řemeslo.

Porota: Eduard Herrmann, Monika Martykáňová, Petra Vlachynská

Laureát v oboru Design, kategorie **Ateliér, Jaroš – Bednář**,
Ústav designu, FA ČVUT, spolupráce studentů designu ČVUT FA
a špičkových řemeslníků zaštitěná pod projektem Bohemian Perfection

Vít Bednář, Stojan na lyže, foto autor

Linda Nováková, Lampa Eggies (spolupráce s košíkářem
Petrem Králem z Mělníka, foto autorka)

Zadání

Studenti našeho ateliéru zpracovávali v ZS 21/22 semestrální úkol v podobě „crypto seed storage“. Klauzurní práce byla zaměřena na spolupráci studentů s vybranými firmami a řemeslníky se zaměřením na tradiční řemeslnou výrobu. Spolupráce vznikla na základě zapojení do projektu „Bohemian Perfection“ (platforma posilující a propojující tradiční řemeslníky, jejich interdisciplinární spolupráci a síťování s aktéry užitého designu a turismu). Výsledkem jsou produkty z oblasti košíkářství, výrobců lyží z jasanu, skleněných foukaných korálků či modrotisku. Řešitelem projektu je Institut pro digitální ekonomiku a projekt je podpořen EHP Islandsko-norsko-lichtenštejnskými fondy.

Zpráva poroty

V tomto ateliéru se podle poroty objevilo nejvíce povedených prací, jednak z hlediska provedení, ale i celkové prezentace. Mohlo tomu napomoci vybrané téma řemesel. Mnozí to využili k realizaci svých objektů v mimoškolních řemeslných dílnách, kde se tak mohli s technikami seznámit z první ruky. Právě přístupnost dílen, možnost kdykoliv přijít a okamžitě pracovat a experimentovat s materiálem je zásadní nedostatek Fakulty architektury. Porota by uvítala, kdyby studenti byli vedeni ještě k důkladnější rešerši historie řemesel a analýze technologických postupů. Možná podobným způsobem, jakým se analyzuje průmyslový stroj ve vedlejším ateliéru. Alespoň z portfolií to nebylo znát.

Porota: Eduard Herrmann, Monika Martykánová,
Petra Vlachynská

Cena děkana FA ČVUT 2021

O nejlepší semestrální projekt 2021

Kategorie urbanismus a krajinářská architektura

1. cena: **Filip Bernard, vedoucí práce Ondřej Císler a Lenka Milerová**,

Ústav nauky o budovách, FA ČVUT, Český dům v Tchaj-wanu

Český dům v Tchaj-pej na Tchaj-wanu, vizualizace, kompaktní
a reprezentativní stavba, která se dokáže přizpůsobit
náročnému internímu programu

Autorská zpráva

Český dům v Tchaj-wanu si představuji jako kompaktní, reprezentativní stavbu, která se umí přizpůsobit náročnému internímu programu. Proto jsem navrhl moderní železobetonovou skeletovou stavbu s ocelovým představeným pláštěm z perforovaného ohýbaného plechu ve vertikálním směru, který zajišťuje dostatečné ztužení. Tím se ve vnitřních prostorech udržuje přijatelné klima a zároveň se snižují tepelné zisky. Vnitřní konstrukce je vystavěna na pravidelném půdorysném rastru, který je tvořen čtvercovou sítí 3 × 3. Vykonzolidované části jsou vyneseny diagonálními ztužujícími prvky, které přenášejí jak tahové, tak tlakové napětí. Celá stavba je dále zpevněna dvěma komunikačními jádry s výtahy, které slouží jako únikové cesty typu C. Objekt má 13 podlaží a je odlehčen pravidelným odebráním hmoty.

Komise: Marian Karel, Michal Kohout, Ivan Plicka, Irena Šestáková
Závěrečná komise (určuje pořadí): Irena Fialová, Ladislav Lábus,
Martin Pospíšil, Irena Šestáková, Jan Jakub Tesař

O nejlepší diplomní projekt 2021

1. cena **Jan Pernekr, vedoucí práce Boris Redčenko,**
Ústav nauky o budovách, FA ČVUT, Bubenečský břeh

Bubenečský břeh, lineární studentské domy při vltavském břehu v Bubenči, vizualizace

Autorská zpráva

Diplomová práce se zabývá celkovou proměnou území bubenečského břehu, které je součástí městské části Praha 6. Obecně tak nazývám území, které je z jedné strany sevřeno plavebním kanálem a Císařským ostrovem, z druhé železniční tratí a Stromovkou. Novými komunikacemi zvyšují prostupnost územím a doplňují struktury novými funkcemi. Díky řadě nových staveb, jako jsou bytové domy, studentské apartmány a studentské dílny, se místo stává polyfunkční a stabilní součástí svého města.

Komise pro Cenu děkana za diplomní práci:

Irena Fialová, Dalibor Hlaváček, Tomáš Novotný,
Jan Němeček, Jaroslav Šafer

Cena děkana za vědu a výzkum 2021

Ing. arch. Jan Petrš, Ph.D.; vedoucí práce: doc. Ing. arch. Miloš Florián, Ph.D.,
MOLAB, Studio FLO|W Miloše Floriána, Fakulta architektury ČVUT v Praze,
Stavební robotické systémy, Návrh samokonfigurovatelného systému
se sdílenými aktuátory

Měkký robot (navržený v rámci disertační práce) v procesu samorekonfigurace modulů; vedle jeden z prvních prototypů měkkého robota a ukázka jeho flexibility. Foto autor

Autorská zpráva

Disertační práce zkoumá možnosti stavebních systémů, založených na samorekonfigurovatelných diskretních blocích, čerpajících z principů používaných v mobilní, modulární a měkké robotice. Práce diskutuje témata jako samosestavitelnost, sebeorganizace a seberekopie směrem k aplikaci v architektuře. Témata jsou doplněna o architektonické manifesty a principy sestavování na molekulární úrovni. Experimentální část popisuje návrh a vývoj samorekonfigurovatelného systému, zvaného MoleMOD. Výzkum reaguje na nejmodernější modulární roboty. V modulárních rekonfigurovatelných robotických systémech se mohou jednotlivé moduly rekonfigurovat do nejrozličnějších podob prostřednictvím lokálních interakcí. Typicky je každý jednotlivý modul mechatronizován. Cílem systému MoleMOD je výrazně snížit vysokou cenu a složitost modulárních robotů sdílením mechatronických dílů v podobě originálních robotů využívajících měkkých aktuátorů. Koncept uvažuje životní cyklus, kdy lze jedním systémem dosáhnout montáže, rekonfigurace a demontáže.

Zpráva poroty

Disertační práce nabízí poznatky a příspěvky v oblasti architektonické robotiky a vznikající oblasti samoorganizované stavby v architektuře. Ukazuje možnou vizi a nebojí se experimentů. V současné době je naprosto nezbytné, aby architekti dokázali využít svého vzdělání a zapojili se do vývoje robotických systémů. Je potřeba, aby architektonický pohled byl vidět i v těchto oborech. Autor je jednou z výrazných individualit v řadách architektů, která by měla být zapojena do debaty o současných technologiích pro architektonickou praxi. Cituji prof. Imre Vaška: „Nejde jen o výjimečnou práci v našem lokálním vědecko-výzkumném a stavebně-architektonickém prostoru, autorovo nadšení aktuální problematikou aplikovaného výpočetního navrhování a mechanické robotiky nachází uplatnění také ve špičkovém mezinárodním akademickém prostředí. Autor ve své práci fundovaně a komplexně diskutuje rekonfigurovatelnou a automatizovanou architekturu, konfrontuje ji a porovnává s různými architektonickými manifesty a přístupy současného designu.“

Komise pro Cenu děkana za vědu a výzkum:

Josef Chybík, Martin Pospíšil, Petr Urlich

Druhá kůže 2022

1. cena: **Ester Maria Dvořáková, Ateliér Redčenkův**, Ústav nauky o budovách, FA ČVUT, Bytový dům s kavárenským zázemím

Dům s kavárenským zázemím, Opava

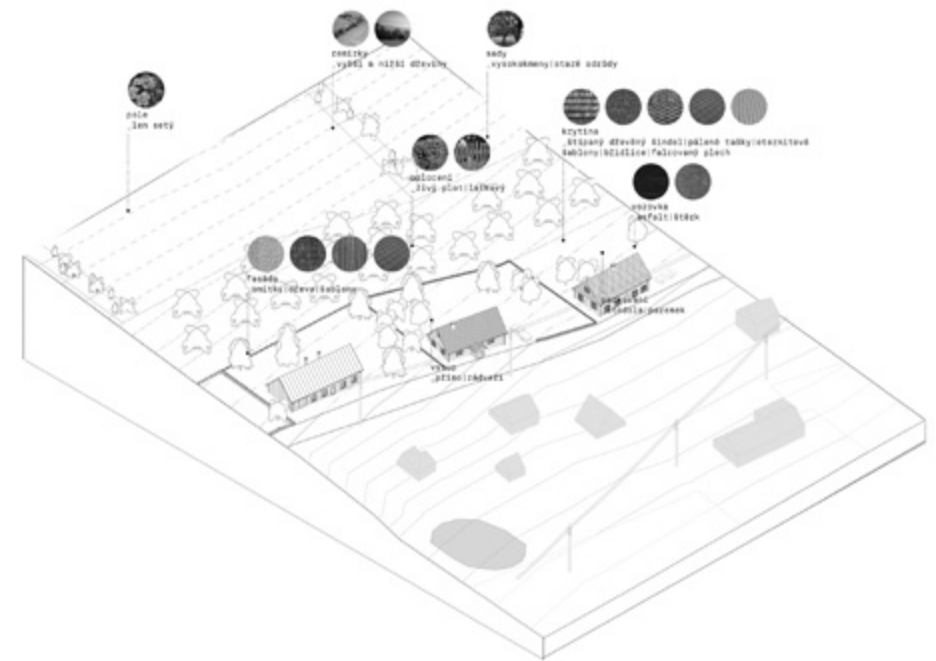
Autorská zpráva

Projekt usiloval o zastavění proluky, která se vyskytuje na velmi komplikovaném, ovšem ambiciózním místě, na Drůbežím trhu v Opavě, místě, které zásadně proměnily boje na konci druhé světové války a které se už nikdy nevzpamatovalo. Okolní objekty jsou velmi blízko a vnitroblok je aktuálně využíván jako parkovací plocha. Cílem bylo zastavění volného prostoru, dotvoření uliční čáry, vyhnutí se zásahům do okolních objektů a vytvoření vhodného vnitrobloku. Bytový dům se snaží splynout s okolím a zároveň mu vložit nové estetické a sociální hodnoty. Nový objekt se shoduje s původními myšlenkami. Došlo k doplnění uliční čáry, zarovnání vnitrobloku a naplnění nové tendence, přidání sociální služby – malé kavárny se skromným zázemím a vstřícnými byty.

Porota: Martina Buřičová (Ústav navrhování I, FA ČVUT)
prof. Václav Girsá (Ústav památkové péče FA ČVUT), Jakub Nakládal,
prof. Jaroslav Šafer, Jiří Zábran

Urban Design Award 2021

1. cena: **Kateřina Tomsová, Vojtěch Palm, Studio Efler** – vernakulární architektury, Ústav památkové péče, FA ČVUT, Obnova krušnohorské vesnice

Český Jiřetín, střed vesnice, axonometrie

Autorská zpráva

Návrh se zabývá revitalizací obce Český Jiřetín v Krušných horách, a to jak z hlediska urbanistického, tak krajinářského. Celá koncepce návrhu respektuje zachování historických hodnot a navazuje na ně. Jedná se zejména o obnovu liniového uspořádání obce s parcelami podél cest, propojení s okolní krajinou, volbu použitých materiálů a dřevin a vytvoření nových pracovních míst, opět inspirovaných dřívějším způsobem využití prostředí.

Zpráva poroty

Porota ocenila vnímavý, kontextuální a holistický přístup k plánování místního rozvoje. Autoři nenavrhli pouze novou obytnou zástavbu, ale věnovali pozornost i růstu místních veřejných služeb a pracovních příležitostí, rozvoji systému veřejných prostranství, stavebním formám a materiálovému řešení.

Porota: Csaba Ders (Hungarian Urban Society – MUT), předseda;
Domonkos Wettstein, (Faculty of Architecture, BME in Budapest);
Gabriel Kopáček (Faculty of Architecture VUT Brno); Jiří Kugl
(Faculty of Civil Engineering, CTU in Prague); Tomasz Majda
(Society of Polish Town Planners – TUP); Izabela Mironowicz, Faculty
of Architecture, GUT in Gdansk), Štěpán Toman (Ting architects, CZ);
Karel Wirth (Association for Urban and Regional Planning – AUÚP),
Wawrzyniec Zipser (Faculty of Architecture, WUST in Wrocław);

Laurus 2021

1. cena v kategorii Malé měřítko, **Alice Pachněvičová, Ateliér ZKN Špalková**, Ústav krajinářské architektury, FA ČVUT, Sám (se) sebou

Pohled z příchozí pěšinky na kopečky porostlé vysokými travinami, model, foto autorka

Autorská zpráva

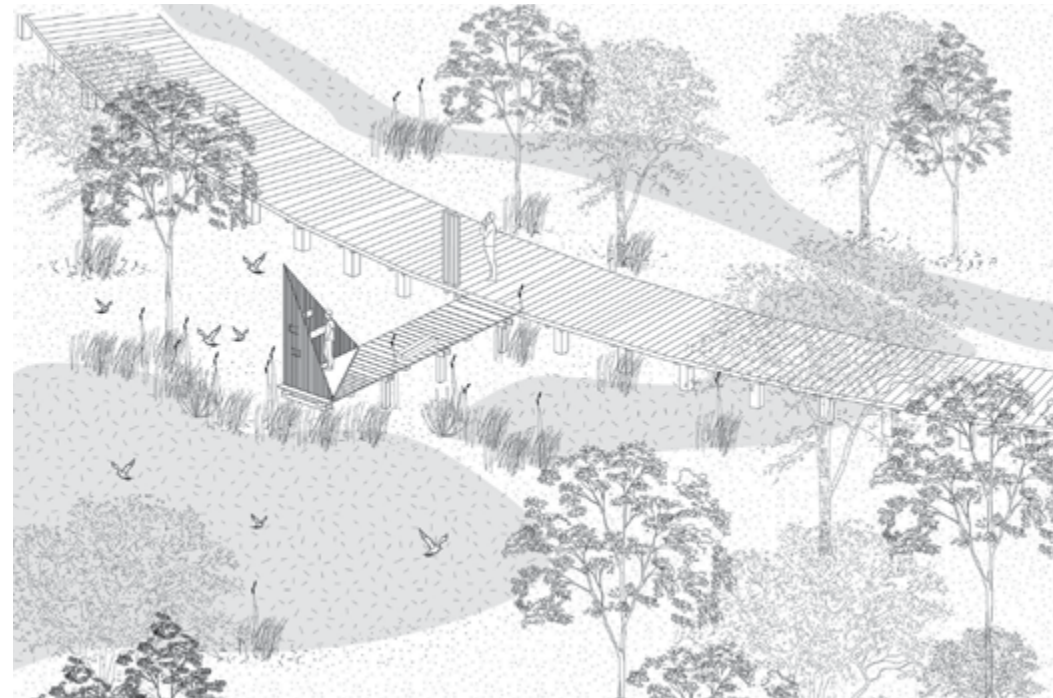
Úkolem bylo ve veřejném prostoru v okolí říčky Rokytky navrhnout místo, které by obyvatelům z okolních sídlišť nabídlo soukromí, místo pro práci, zábavu a další... V mém návrhu se zaměřuji na poskytnutí soukromí jedinci, který hledá klidné hnízdečko v dnešním zrychleném světě. Zde by se mohl soustředit na jednu činnost... meditovat, číst si knihu, odpočívat, přemýšlet... jednoduše být sám se sebou v daný čas na daném místě. Toto soukromí bych chtěla poskytnout návštěvníkům pomocí modelace terénu, vytvořením náspů a výkopů tak, aby vznikly dolíčky pro jednoho či dva lidi. Cestičky i dolíčky by byly pokryty nízkým travnatým porostem. Naopak zarostlé kopečky s vysokou travnatou směsí by utvářely tu pravou atmosféru zarostlé louky a intimnosti.

Zpráva poroty

Porota shledává především mimořádný soulad mezi myšlenkou/konceptem návrhu a jeho prezentací. Porotci poznamenali obecnou náročnost údržby podobných řešení. Ovšem v případě tohoto jemného terénně modelačního zásahu, který není pouhou dekorací, ale samotnou podstatou návrhu, jde spíše o edukační „poznámku pod čarou“. Téma samoty, kontemplace a úniku do krajiny je v současnosti poměrně zastoupeným aspektem v krajinářském navrhování; tomuto návrhu se však podařilo k motivu přistoupit kreativně a dostatečně flexibilně, je dobře argumentován a srozumitelně představen.

Porota: Petr Halama, Štěpánka Šmídová, Yvette Vašourková

1. cena v kategorii Velké měřítko, **Diana Lučková, Ateliér Sitta**, Ústav krajinářské architektury, FA ČVUT, Vinořská promenáda – Cesta

Oáza prameniště a ptačí pozorovatelna

Autorská zpráva

Vinořská promenáda Cesta, která přibližuje bohatství Vnoře prostřednictvím drobných zásahů do krajiny a iniciačních staveb. Voda, vegetace, prostupnost a zájmové body jsou čtyři základní stavební prvky celé promenády, které dohromady se svým umístěním tvoří zelenou enklávu kolem Vnoře. Čtyři vrstvy, které na sebe navazují, vytvářejí komplexní systém funkční krajiny. Hlavní myšlenkou návrhu je podpora místního bohatství a krajiny, o kterou je třeba pečovat a zacházet s ní jako s darem. Promenáda vede návštěvníka podél vodních toků a ploch, které jsou doplněny drobnými stavbami. Úkolem těchto drobných zásahů je vytvořit vztah člověka k danému místu.

Porota: Petr Halama, Štěpánka Šmídová, Yvette Vašourková

Zpráva poroty

Procházka krajinou (tedy revitalizace prostupnosti) je dalším z často skloňovaných témat krajinářské architektury. Porota se rozhodla v kategorii Velké měřítko ocenit právě takový projekt, a to pro jeho samotnou kvalitu a zejména pro jeho přehlednou až návodnou prezentaci. Právě díky ní je totiž z návrhu znát množství práce, které se muselo odehrát v analytické fázi navrhování, jsou patrná jasná koncepční rozhodnutí a přístupnou formou představeny, a to i širšímu publiku, hlavní myšlenky i dílčí zásahy. Vzhledem k měřítku návrhu považuje rozkreslení vybraných stavebních detailů za nadbytečné nejen pro prezentaci, ale i pro projekt, přičemž však oceňuje samotné umístění a koncepční návrhy malých staveb v území, které jsou decentní a kultivované.

Alfa se ptá úspěšných soutěžících

- 1/ Jak vnímáte charakter místa vašeho projektu?
2/ Pomáhá vám váš „inspirační zdroj“?
2/ Stanovil/a jste si omezení?

Vítek Bednář, obor Design, kategorie Ateliér, Jaroš – Bednář, soutěž Olověný Dušan 2022, spolupráce studentů designu ČVUT FA a špičkových řemeslníků zaštitěná pod projektem Bohemian Perfection

- 1 / Obecně se snažím produkty k jednomu místu spíše nevázat. Jejich použití je různé a každé místo, kde se může produkt v budoucnu nacházet, bude mít jiný charakter.
- 2 / Řešil jsem primárně dva problémy: výrobní možnosti v Jasankách a fakt, že stojan musí s lyžemi fungovat perfektně jak po technické, tak po výtvarné stránce. V případě ruční výroby je nutné počítat s určitými omezeními; například v oblasti přesnosti lze skutečně říct, že každý kus je originál. To ale zároveň umožňuje dimenzovat jednotlivé kusy přesně podle potřeby zákazníka. V mém případě tedy nebylo nutné pracovat s univerzálními rozměry, které by se hodily pro všechny lyže.
- 3 / Dřevěné lyže jsou samy o sobě krásné, nicméně je třeba s nimi specificky zacházet. Lyže je nutné uchovávat v předepjatém stavu s ohledem na jejich životnost a funkčnost. Při navrhování byla můj hlavní cíl kombinace řešení těchto dvou hledisek. Zvolil jsem proto velmi jednoduchý tvar, který se nebijí s ladnými křivkami lyží a zároveň poskytuje nutné pnutí v inkriminovaných místech.

Filip Bernard, kategorie urbanismus a krajinářská architektura, soutěž O cenu děkana, 1. cena O nejlepšího semestrálního projektu 2021, vedoucí práce Ondřej Císler a Lenka Milerová, Český dům v Tchaj – Wanu

- 1 / Tchaj – Wan vnímám jako místo s lidským měřítkem, které přerůstá v moderní metropoli, stejně jsem přistupoval i k návrhu.
- 2 / Sám při navrhování čekám na moment „prozření“ – kdy si mohu říct, jo, to tam patří, tak to má být, ne vždy se to člověku ale podaří. Je nutné kreslit, zkoušet a vyhazovat a nebát se, což si myslím, že se student v ateliéru Císler – Milerová, určitě naučí. Vynaložený čas a úsilí je proto pro mě určitým ekvivalentem kvality projektu.

- 3 / Stavbu jsem pojal podobně, jako vnímám dané místo, tedy ryze utilitární, technicistní, s nevyhnutelností jeho změn a vývoje. Mým cílem nebylo vytvořit dům, který by neustál změny v jeho vnitřním fungování, právě naopak.

Tereza Horičková, obor Design, kategorie Projekt, Laureát soutěže Olověný Dušan 2022, ateliér Jaroš – Bednář, Dětská kolébka Rhea

- 1 / Obvykle si jen představím místo, kam chci svůj návrh umístit. Hlavně v podobě atmosféry, která bude charakterizovat místo a lidi, kteří v něm budou trávit čas. Většinou si místo představuji spíše v barvách, světle, náladě a energii než v konkrétních věcech.
- 2 / Já určitě ano. Naše zadání se týkalo právě tradičních řemesel, takže zdroj inspirace byl jasný od samého začátku. Osobně jsem také sáhla po historických pramenech z oblasti košíkářství. Inspirace tradicí má tu přidanou hodnotu, že pomáhá zachovat kulturní identitu země, ale s určitou inovací dává designu současný nádech. Inspirací mi bylo určitě mé okolí, ať už to byli moji super profesori – J. Jaroš a M. Bednář, pan košíkář Král nebo jen povídání o dětství s kamarády a rodinou, to mi hodně pomohlo a jsem jim za to velmi vděčná.
- 3 / Myslím, že v tvorbě, nebo alespoň v designu, budou vždy existovat limity. To se mi na tomto oboru líbí, že na začátku vždy dostaneme určité hranice, které nás mohou na první pohled omezovat, ale z druhého pohledu nás mohou posunout dál, než bychom se dostali bez nich. Protože nás nutí přemýšlet o tom, jak je vyřešit nebo se jim vyhnout, a tím nám samy poskytují nějaké nové možné řešení. Při práci s proutím musíme myslet na jeho materiálové vlastnosti, hmotnost, atmosféru atd... Materiál sám o sobě klade několik omezení, která je třeba mít na paměti. Díky tomu však každý z nich získává své jedinečné kouzlo. Také skupina lidí, pro které bude výrobek navržen, má své potřeby, jež lze také nazvat omezeními. Malé děti mají sice méně potřeb než dospělí, ale o to jsou pro ně důležitější. Když jsem navrhovala kolébku, snažila jsem se na ně myslet.

Diana Lučková, Ateliér Sitta, Soutěž Laurus 2021, 1. cena v kategorii Velké měřítko, Vinořská promenáda Cesta

Toulám se Libní. Nebe je bez jediného mráčku. Kolem pobíhají děti s míčem a pokřikují na sebe. Já ale pokračuji dál. Víím, kam se schovat. Znáím jedno klidné místo uprostřed ruchu. Předemnou se objevují kopečky pokryté vysokou trávou. Sundávám si boty a pokračuji bosa. Užívám si lechtající ochlazující pocit na prstech u nohou. Přejdu přes kopeček, posadím se a položím hlavu do trávy. Konečně jen já a moje knížka...

Úkolem bylo ve veřejném prostoru v okolí říčky Rokytka navrhnout místo, které by obyvatelům z okolních sídlišť nabídlo soukromí, místo pro práci, zábavu a další...

V mém návrhu se zaměřuji na poskytnutí soukromí jedinci, který hledá klidné hnízdečko v dnešním zrychleném světě. Zde by se mohl soustředit na jednu činnost... meditovat, číst si knihu, odpočívat, přemýšlet... jednoduše být sám se sebou v daný čas na daném místě. Toto soukromí bych chtěla poskytnout návštěvníkům pomocí modelace terénu, vytvořením náspů a výkopů tak, aby vznikly dolíčky pro jednoho či dva lidi. Cestičky i dolíčky by byly pokryty nízkým travnatým porostem. Naopak zarostlé kopečky s vysokou travnatou směsí by utvářely tu pravou atmosféru zarostlé louky a intimnosti. Dále pracuji se stávajícími stromy. Navrhuji dvě fáze realizace. V první se zaměřuji na doplnění domácích dřevin a mnoha kmenů a na problém invazivních druhů dřevin, které je třeba odstranit, aby se mohly stávající utlačované dřeviny rozrůstat. Ve druhé fázi, která by se měla uskutečnit po realizaci, navrhuji dvě možnosti – vykácení zbylých invazivních druhů, nebo udržování oblasti pod přísným dohledem, aby se nerozmnožovaly.

Anna Mahdalová, Ateliér Kuzemenský – Kunarová, soutěž Olověný Dušan 2022, Laureát v oboru Architektura, kategorie Projekt, Hledání zahradního města

- 1 / Ostrov, hranice parcely je skála. Okraj, ale součást města. Trochu džungle, trochu sídliště. Taký řádovky. A výhled.
- 2 / Určitě nemám jeden inspirační zdroj. Spíš je to taková směs, kterou jsem si od začátku intuitivně skládala v hlavě a v různých složkách a záložkách. Inspiraci jsem viděla například ve čtvrti Vauban ve Freiburgu, ale taky ve fotce, na které je postel vytažená na terasu, nebo v tom, když Michal mluvil o bydlení „jako na dovolený“.

- 3 / Takhle jsem nad tím nepřemýšlela, spíš jsem se držela toho, co chci na konci vidět. Bydlení příjemné, hezké, jednoduché, pohodlné, velkorysé a z toho plynula spousta omezení. Co se týče konkrétních limitů, věděla jsem, že nechci narušit okolní výškovou hladinu. Taky jsem chtěla, aby celá čtvrt byla hodně zelená a každý byt měl velkou terasu.

Linda Nováková, soutěž, Olověný Dušan 2022, obor Design, kategorie Ateliér, Jaroš – Bednář, spolupráce studentů designu ČVUT FA a špičkových řemeslníků zaštitěná pod projektem Bohemian Perfection

- 1 / Místo, až už jde o interiér nebo exteriér, vnímám jako celek, do kterého můj produkt zapadne. Snažím se, aby s místem harmonizoval a nenarušoval jej, nebo aby posílil jeho charakter.
- 2 / Před každým navrhováním si udělám důslednou rešerši produktů, které jsou na současném trhu. Dívám se nejen na jejich estetický zjev, ale i na materiály, které se v současné době velmi rychle vyvíjejí. Naším zadáním v tomto semestru bylo vybrat si jedno z tradičních českých řemesel a já si vybrala košíkářství, tudíž na výběr byly pouze druhy proutí. Inspirovat hledám převážně na internetu a sociálních sítích, kde dennodenně sleduji aktuální trendy a vývoj. Mezi mé oblíbené stránky patří například designboom.com nebo design-milk.com.
- 3 / Vzhledem k tomu, že jsme studenti a musíme si modely a prototypy vyrábět na vlastní náklady a naše výrobky jsou určeny primárně pro sériovou výrobu, vždy hrají svou roli určitá finanční omezení. Snažím se proto vždy najít cestu, která bude finančně nenáročná, ale nezabrání mi naplnit vizi mého produktu.

Alice Pachněvičová, Ateliér ZKN – Špalková, soutěž Laurus 2021, 1. cena v kategorii Malé měřítko, Sám (se) sebou

- 1 / Samotné místo v blízkosti říčky Rokytka, které jsem si vybrala, mě již od začátku uchvátilo svým až záhadným klidem. I když se nachází v blízkosti rušného pěšího a cyklistického tahu, díky terénnímu převýšení se v mém „hájku“ skrýval potenciál pro naše zadání – vytvoření soukromí ve veřejném prostoru pro zdejší obyvatele. Vybrala jsem si vlastně místo, které samo o sobě nebylo vágní, jako často bývají místa, která ve škole řešíme. Již na samotném počátku jsem věděla, že chci pouze podpořit kouzlo, genia loci.
- 2 / Návrh jsem tvořila ještě v době, kdy celá výuka fungovala on-line a já měla období, kdy jsem velmi často trávila svůj čas v přírodě,

nebo jsem jezdila za sestrou do Barcelony. Tam jsem načerpala asi nejvíce inspirace a energie z uvolněnosti místních a sluníčka. V té době jsem si také procházela složitější životní etapou, projekt mi tak pomohl se odreagovat a dokázala jsem se díky tomu do něj ponořit. Vytvářela jsem si tak v podstatě místo pro sebe. Místo, kde bych mohla být sama sebou.

Mojí další inspirací byla hudba, kterou jsem si pouštěla během práce, a postupně jsem si vytvořila i playlist, který jsem nazvala příznačně Flow. Ještě si vzpomínám, že jsme barevnost a náladu pro náš výstup měli hledat v obrazech, pro tento účel jsem si vybrala obraz Springtime od Clauda Moneta a následně jsem si vypsala klíčová slova vyjadřující atmosféru, kterou jsem chtěla zachovat v svých výkresech. Byla to slova jako klid, útulno, jemnost, svěžest, harmonie, teplé barvy. Velkou inspirací k přístupu k navrhování mi byli samotní moji vedoucí ateliéru. Základy krajinářského navrhování, kteří se mnou projekt často konzultovali a dávali mi velmi konstruktivní zpětnou vazbu.

3 / V prvním ročníku jsem těch limitů ještě moc neměla, moje mysl byla dost otevřená a nakloněná všemu. Je paradox, že se to teď u sebe snažím opět objevit. Ale přeci jenom jsem si pár limitů stanovila, například v práci s terénem. Důležité pro mě bylo dosáhnout vyrovnané bilance zeminy tak, aby se zemina z místa nemusela složitě vyvážet, a vytvořila tak základ náspů pro mé kopečky. Také jsem se snažila zkoumat, jak daleko by měly být dolíčky od sebe, aby se návštěvníci cítili příjemně, i když v druhém někdo sedí. Ve výsledku jsem to zkombinovala s travinami. Mimoto jsem se snažila o zachování a podpoření atmosféry, která tam již nějakým způsobem byla, jak už jsem psala v první otázce.

Jan Petrš, vedoucí práce doc. Miloš Florián, Cena děkana za vědu a výzkum 2021, Stavební robotické systémy, Návrh samokonfigurovatelného systému se sdílenými aktuátory

1 / Ve svém výzkumu se zabývám zejména materiály pro architekturu (robotické modulární samorekonfigurovatelné systémy a biokompozity). V obou případech spíše reaguji na globální výzvy jako udržitelnost a automatizace. Obecně se snažím o co nejuniverzálnější řešení, které není vázané na jedno místo. Takovéto architektonicko-materiálové systémy by měly být lehké, přesné a umožňující rychlou sestavitelnost a logistiku adaptující se podle lokálních potřeb. Většinou hledím na technické parametry místa, jako je síla větru, oslunění, vlhkost atd., jež definují konfigurace materiálů.

2 / Již při mých studiích mě výrazně ovlivnil ateliér Miloše Floriána, kde jsem se naučil architekturu vnímat holističtěji. To mě přivedlo k tématům jako agentní modelování či celulární automaty, které později přerostly v zájem o samosestavitelné modulární robotické systémy. Zároveň jsem se začal více zajímat o digitální design a fabrikaci a o přední univerzity v tomto oboru. Pochopil jsem, že ve světě se architektura vytváří fyzičtěji, a začal jsem stavět své první roboty. Po přesunu na Univerzitu ve Stuttgartu mě výrazně ovlivnilo tamní prostředí zaměřené na pokročilou robotickou digitální fabrikaci. Popravdě moc nečtu architektonické časopisy, spíš mě zajímají nearchitektonické obory, kde vidím potenciál pro inspiraci či zdroj technických informací. V mé disertaci tak můžete najít DNA origami, krystalizaci polymerů či modulární a mobilní roboty.

3 / Při navrhování systému MoleMOD (součástí disertace) jsem si stanovil, že systém musí být ekonomicky udržitelný, tak aby se dal aplikovat ve stavitelství. Limitů při stavbě robotů bylo mnoho, zejména technické vybavení fakulty a finance; kdybych pro téma nebyl nadšený a neinvestoval vlastní prostředky, nikdy by nevzniklo. Limitem byly i omezené znalosti v robotice a elektronice, které jsem se musel učit metodou pokus-omyl. Momentálně překlápím systém do technologického startupu, zde zae nacházím limity ve vlastních znalostech managementu, marketingu, finančního plánování či komunikace a PR. Architektura se stává čím dál multioborovějším odvětvím, kde se ne vždy jen kreslí baráky, což by mělo být reflektováno ve vybavení a skladbě a množství předmětů tak, aby studenti nebyli limitováni, ale rozvíjeni a inspirováni.

Laura Philippe, soutěž Olověný Dušan 2022, obor Architektura, kategorie Ateliér, Valouch – Stibral, Ústav navrhování II, FA ČVUT, Na dráze

1 / Obecně potřebuji najít k danému místu maximálně osobní vztah. Místem jsem projížděla takřka denně. Pozemek je pozoruhodný svou izolací. Představuje opravdový městský ostrov, který ale byl v minulosti součástí urbánního bloku. Je jakousi jizvou ve struktuře města. Nevnímala jsem jej však nikdy negativně. Snažila jsem se navázat na okolní zástavbu, držet uliční čaru a dotvořit nároží, které zde bylo. Místo je zajímavé a živé. Velká pestrost dějů, různé typy dopravy, ale i mnoho výškových úrovní přinesly velké obohacení projektu. Stačilo jen vyzdvihnout potenciál místa. Dalo se vnímat více způsoby; jak pomalu – z ulice, pěšky; rychleji – tramvají, nebo naopak nejrychleji – z výšky, vlakem. Pokaždé bylo jiné.

Takový je i můj návrh. Žádná fasáda není stejná a každý byt je unikátní. Je z něho slyšet jak cinkání tramvají, tak troubení lodí nebo brzdění vlaku. Cítíte vůni z nedalekého pivovaru, vidíte nad Vyšehradem létat ptáky stejně jako projíždět cyklisty. Chtěla jsem, aby byl můj návrh stejně rozmanitý jako život kolem něho, zároveň jednoduchý a nadčasový.

2 / Inspirace se mi vždy nakupí – s každým projektem. Často na začátku zkouším jen hledat správné příklady a vkládat si je do situace a do kontextu místa. Jde o určitou formu ověřování a hledání. Člověk si během navrhování utváří sbírku referencí, ověřených zkušeností. Je k tomu třeba být kritický, rozlišovat a selektovat to správné. S architekturou pořád ještě začínáme a bez dobrých předloh budeme jen stěží vymýšlet něco nového. Mám hodně ráda švýcarská a francouzská studia. Vícekrát jsem se již inspirovala dvojicí Lacaton & Vassal a jejich představenými lodžemi se závěsy. Vždy jsou velkou inspirací a hnacím pohonem pedagogové a kolegové. Jejich názory a reakce jsou pro mě důležité a obohacující.

3 / Určitě jsem nechtěla, aby návrh ubral na významu místa. Po určité době jsem dospěla k závěru, že místo potřebuje jednoduchou a logickou koncepci, která pouze umocní jeho potenciál. Musela jsem se krotit co se týče extravagance a pompéznosti. Nakonec shledávám, že domy jednoduše harmonicky kohabituji s okolím, a tím celek dokonale funguje. Dále bylo nutností vyřešit všechny provozy a jejich technické požadavky, jejich provázanost, přístupy a úniky. Na závěr bylo samozřejmě stěžejní, aby hmota nepůsobila příliš mohutně a byla maximálně subtilní, elegantní a nadnášející se v panoramatu Prahy.

Kateřina Tomsová, Vojtěch Palm, studio Efler, soutěž Urban Design Award 2021, 1. cena, Obnova krušnohorské vesnice

1 / Inspirovali nás hlavně vyučující díky svým pohledům na krajinu a sídla jako taková (jde o návrhový ateliér pod památkovou péčí), důraz na zachování rázu místa, návaznost na historii, včetně přístupu k místům a stavbám našich předků. Ateliér je podle nás specifický tím, že klade důraz na návaznost na prostředí, a to nejen lokalitu jako takovou, ale i co se týče materiálu a detailů; není zásadní navrhnout něco epického, ale pracovat tak, aby naše práce splynula a odpovídala místním poměrům a potřebám. Posunoval nás styl vedení ateliéru a konzultací, kdy nám do toho páni architekti často „házeli vidle“ a vedli dlouhé dialogy a monology, což pomáhalo rozvíjet naši

kreativitu a neustrnout na něčem, co nám přišlo finální. Kolega se do ateliéru Efler vrátil s diplomovou prací, já zde stále ráda konzultuji.

2 / Naše spolupráce nás oba obohatila. Z mého krajinářského pohledu jsem vnímala problémy s vodou, erozí, větších ploch luk, nedostatečně zapojené centrum obce zarostlé nálety a málo využitý potenciál protékajícího toku. Vojta vnímal více problémy s neřízenou výstavbou rodinných domů, narušením historického rozvoje chatovými osadami, materiální stránku, která neodpovídá historickým a lokálním poměrům. Tyto pohledy splynuly v koncept, který se snaží řešit všechny tyto aspekty a doplnit místo i z hlediska ekonomického rozvoje a vybavenosti.

3 v Jiřetíně žít, co by nám zde chybělo a co zde má potenciál. Ideální stav je pro nás místo, které je ekonomicky samostatné, občansky vybavené, lidé zde chtějí žít, ne sem pouze jezdit za rekreací. Výstavba je sjednocená, navazující na historický ráz a okolí, obec není odříznuta od svého okolí, ale plynule navazuje na krajinu ovocnými sady a remízky. Také je zde něco jedinečného, na co můžou být místní hrdí. Jako je Flájský kanál či v našem konceptu navržená moštárna, hračkárna apod.

Tomáš Vojtěšek, Valouch – Stibral, soutěž Olověný Dušan 2022, obor Architektura, kategorie Ateliér, Na dráze

1 / Místo bylo určující pro návrh mého regulačního plánu území stávajícího brownfieldu. Návrh je tak určitým gradientem, který propojuje jednotlivé charaktery okolí.

2 / Hlavní inspirací pro mě bylo okolí. Jasně čitelná identita Strašnic vytvořená z útvarů modernistického sídliště, vilové čtvrti, dělnické kolonie a zejména dráhy. Ta byla hlavní vodící linií zadání našeho ateliéru a všichni jsme jí byli ovlivněni/inspirováni.

3 / Největší inspirace – dráha – pro nás byla zároveň největší limitou. Celý semestr jsme řešili, jak se k dráze přimknout, jak na ni reagovat, jak si poradit s akustickým diskomfortem. Každý jsme přišli se svým řešením. Například v mém návrhu šlo o začlenění tělesa dráhy do liniového parku, který výsadbou, ale i svojí hloubkou cloní hluk od otevřených bloky u dráhy. Zároveň však nevytváří z tělesa dráhy uzavřenou nepropustnou bariéru v rámci města, ale otvírá ji a celkově ji změkčuje – počítá se zde s budoucí zástavbou čtvrti Bohdalec, která se nachází na opačné straně této dráhy.

Hejdukův (ne)viditelný most

Dialog na trase Praha – New York

Jiří Boudník

Je 18. 11. 2021, 19. hodin. Prostor fakultní dvorany „U jelena“ prozařuje monitor skypu, přenášející obraz tváří žen, které mluví anglicky. Jedna z nich, historička architektury, se jmenuje Renata Hejduk, a ač právě sedí ve svém bytě v New Yorku, živě konverzuje s docentem Daliborem Hlaváčkem, který moderuje ceremoniál žehnání knize *Dům na kolečkách – Cestou k Johnu Hejdukovi* (Renatinu otcí). Dvoranou se rozléhá střídavě čeština s americkou angličtinou, druhou Američankou, která se připojila *přes oceán* k slavnosti ze státu Michigan, je Kim Shkapič, dlouholetá spolupracovnice Johna Hejduka a editorka jeho knih. Tento audiovideo-most je možný díky architektu Johnu Hejdukovi, jehož dílo je zde oslavováno několika způsoby. „Maskou“ Dům na kolečkách, instalovanou před školou, a novou knihou o ní. Promlouvají aktéři, kteří se na jejich vzniku jakkoli podíleli, prof. Ladislav Lábus, doc. Hana Seho, autor tohoto článku a další. Slavnost žehnání je ukončena, ale práce nekončí.

S virem covidovým...

Mise zní jasně: dorazit v době pandemické bez úhony do New Yorku a předat několik knih z pražské Fakulty architektury ČVUT na newyorskou Cooper Union, přesněji její The Irwin S. Chanin School of Architecture. V době vrcholu bůhvíkolikáté vlny pandemie čínského viru, kdy navíc Amerika je již půldruhého roku návštěvníkům ze schengenského prostoru uzavřená (cestují do svého druhého/amerického domova se svou českou rodinou), je to málem stejně složité jako můj útek do USA před třiceti pěti lety! Letenky jsme již jednou přebookovali, ale naštěstí prezident Biden těsně před odletem tento izolacionistický dekret zrušil, a tak se cesta na oslavu Thanksgiving neboli Díkůvzdání, přece jen zjednodušuje. Stále ale není jasné, jestli člověk cestující musí absolvovat vše: nemoc covid-19, dvě vakcíny a ještě test: antigenní, nebo PCR. Ze všech pokynů shůry čili stránek US Embassy nebo Department of Homeland Security je „jasné“, že nejlepší je skutečně vše: nemoc i dvoukolové očkování a negativní antigenní nebo lépe PCR test ne starší 72 hodin před odletem. Ale: odletem z Prahy, nebo odletem z přestupu ve Frankfurtu? Takže pro jistotu dva dny před odletem

podstupujeme PCR test a připlácíme si za extra elektronické doručení výsledku v angličtině do 24 hodin u firmy Spadia Lab. S předstihem stojíme u přepážky Lufthansy (44 hodin po testování). Ale rezultat testu stále nikde. Hrozba, že zůstaneme v Praze, dostává docela reálné kontury. Čekáme. Čtyřicet minut před odletem to zkouším znovu. Co kdyby nás pustili bez negativního výsledku testu (you never know). Hodná úřednice na přepážce říká, že nepustí. Ale že Americe stačí negativní antigenní test ne starší 48 hodin, a že v tunelu haly tyto testy za příplatek dělají. Běžíme, Usain Bolt hadr. Sláva, jsme negativní! Takže třicet minut před odletem konečně s úsměvem (respirátor FFP2 maskuje jazyk na vestě), jsme zase u přepážky. Teď už vím, že zásilku doručím, navzdory celosvětovému nepříteli.

S virem krásy...

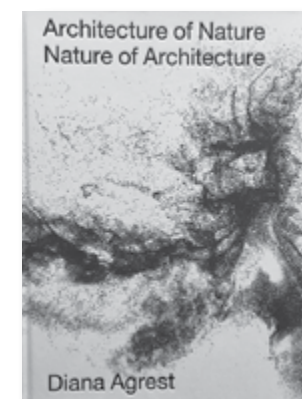
Od děkana Ladislava Lábusa odjíždím vybaven dvojazyčnými knihami *K jubileu výuky architektury na Českém vysokém učení technickém 1920–2020* (autor Vladimír Šlapeta), *Ročenkou FA ČVUT 2020–2021*, ale hlavně zmíněnou čerstvou publikací *Dům na kolečkách – Cestou k Johnu Hejdukovi* (editor Jiří Horský). Kniha je osobně podepsaná profesorkou Alenou Šrámkovou, spoluautorkou budovy fakulty, ale zejména autorkou utkvělé myšlenky „Hejduk v Praze“... Její podpis den před odletem zajistili její spolupracovníci Tomáš Koumar a Lukáš Ehl. Tomáš Koumar mi podepsané výtisky v den odletu za rozednění v 5.15 předává málem jak kontraband na pumpě pár kilometrů od letiště Václava Havla na Evropské...

V pátek 3. prosince vcházím na mou alma mater – The Cooper Union s knihami z Prahy v podpaží. Příchod je předem nahlášen, a tak se objímám s Monicou Shapiro, dlouholetou asistentku Johna Hejduka, která (po odložení roušky) vypadá stejně jako před třiceti lety. Z knihy *Dům na kolečkách* jsou na Cooper Union nadšení, několik výtisků dorazilo již před pár měsíci, ale někteří z profesorů ji vidí poprvé. Mezi nimi je i Sue Ferguson Gussow, která v padesátých letech vystudovala umění na Cooper Union a od roku 1970 zde učí architektky kreslit (převážně uhlím na papír). Knihu opěvuje jako nádhernou, blahopřeje a vzkazuje do Prahy tisíceré díky za její vznik. Jeden výtisk si uzurpuje

pro sebe. Všichni, kteří o spojení Aleny Šrámkové a Johna Hejduka vědí – Steven Hillyer, ředitel archivu školy architektury, Lisa Norberg, ředitelka Cooper Union Library i Sue Gussow – moc pozdravují a děkují za udržování odkazu a propojení mezi pražskou a newyorskou školou architektury. Jako stvrzení tohoto faktu a na revanš získávám dvě publikace, vydané na Cooper Union, které editovali její dlouholetí profesori: Diana Agrest, *Architecture of Nature, Nature of Architecture* a Kevin Bone, *Lessons from Modernism – Environmental Design Strategies in Architecture 1925–1970*. Aby toho štěstí nebylo málo, téhož dne náhodně potkávám Kevinu Bone na ulici tohoto osmimilionového města, na Broadwayi, nedaleko jeho kanceláře Bone/Levine Architects. Zve mne na kafe, vzpomínáme na dobré časy a slibujeme si, že zůstaneme v kontaktu. Kevin Bone totiž letos v létě plánuje delší cestu po Evropě a možnost návštěvy pražské Fakulty architektury a případné přednášky ho těší. Básník Hejduk, jehož duch se vznáší kolem nás, se jistě usmívá. Jako by byl neustále mezi námi, klene mosty mezi lidmi, architektky, umělci, mezi New Yorkem a Prahou. Tak jako jeho odkaz udržuje dialog mezi budovou fakulty a plastikou Domu na kolečkách, tak propojuje tyto dvě instituce a udržuje dialog mezi oběma profesními školami.

Jak píše Luis Miguel Marques v esejí *Nečekaná krása* ve zmíněné knize, „Do Domu na kolečkách se ovšem otisklo [...] období, kdy Hejdukovi šlo o proměnu a překračování prahu v metaforickém smyslu“. Marques popisuje, jak Hejduk ve svých Wall Houses používá zeď jako faktický i metaforický práh. V plastice Domu na kolečkách je tento práh vyjádřen jako neviditelný stupeň, brána ze světa pozorovatele do světa účinkujícího. Toto abstraktní téma překračování neviditelného prahu představuje pro mne nemateriální materializaci Hejdukova posmrtného propojujícího ducha. Posmrtné dílo Dům na kolečkách vznikalo v hlavách a pod rukama studentů pražské Fakulty architektury pod vedením Hany Seho z hrubé Hejdukovy skici bez kót, a hlavně bez možnosti dohledu autora. Toto je jinak v umění i architektuře velmi vzácné. „Bytost“ Dům na kolečkách tak v sobě nese ducha básníka Hejduka. Je vzrušující hledat paralely. Například David Bowie vydal své poslední album *Black Star* posmrtně s vědomím a plánováním, že tomu tak bude. Nicméně dodnes jsem nezaznamenal jeho hudbu interpretovanou žijícím hudebníkem tak, aby se v ní Bowieho duch zjevil. Snad nejbližší svému idolu – Velvet Underground – se podle mě přiblížil Mejla Hlavsa s hudbou písně *Básníci ticha*. Co se povedlo pražské Fakultě architektury při oslavě 30 let od sametové revoluce v roce 2019, devadesátém výročí narození Johna Hejduka

a Aleny Šrámkové je až osudové. Další výročí si připomeneme v roce 2024, kdy duše obou architektů oslaví 95 let od svého zrození a Cooper Union oslaví 165 let od svého založení. Hezký milník, u kterého bychom neměli chybět a jehož oslavu bychom mohli potvrdit různými cestami propojení mezi Prahou a New Yorkem, metafyzickým, ale i fyzickým, ať už ve formě výměnného studentského programu anebo třeba bilaterálním zapojením do Lecture Series na obou školách.

Jiří Boudník

Po emigraci v roce 1987 studoval v USA malířství, sochařství a architekturu, kterou absolvoval v roce 1997 na The Cooper Union Irwin S. Chanin School of Architecture (v pátém ročníku byl studentem Johna Hejduka). Pracoval mj. na realizacích mrakodrapů na Manhattanu. Po zřícení věží WTC v roce 2001 vytvořil modely 3D a 4D, které byly použity při vyprošťovacích pracích. Vydal mj. řadu knih (včetně Příběh věží 9/11 o práci na Ground Zero). Podílel se i na knize Dům na kolečkách. Svůj čas tráví mezi Plzní a New Yorkem, navrhuje, staví, maluje a kreslí. Též restauruje středověkou tvrz v Čechách.

VÝSTAVY

Ateliér Salzmann, Ústav krajinářské architektury FA ČVUT, Voda / Laboratorium (Téma revitalizace vody v krajině – součást výstavního projektu). ÚKA a GBR. Galerie Benedikta Rejta v Lounech, Pivovarská 34, Louny. Do 4. 9. 2022.

KNIHOMOL

Domy volným veršem Architekt Ladislav Lábus

Vtěsnat bezmála padesát let tvorby a přemýšlení o architektuře tak vrstevnaté osobnosti, jakou je L. Lábus, do jedné knihy, je bezpochyby obtížný úkol. Výsledkem jsou v jednom svazku hned dvě knihy. První – texty o různých aspektech práce a působení autora z per významných českých kritiků i architektů, je současně i blahopřáním k autorově sedmdesátinám. Druhou částí je výběr z díla sestavený R. Sedlákovou a doplněný autorem i hlavním editorem.

Kniha přehledně dokumentuje vývoj autorova díla, jeho kvalitativní konsistenci ale i vnitřní paradoxy. Autor se z velké části své samostatné profesní dráhy téměř mýl s typem běžných zadání, pro které se zdá být svým zájmem i založením předurčen, a které jsou ztělesněny na počátku jeho samostatného působení v projektu českokrumlovského domu s pečovatelskou službou. Naopak kvalita jeho práce – její výrazové zhuťnění při zachování formové střídmosti – přitahovala často spíše movitou klientelu, a přinášela tak zakázky spíše exkluzivního charakteru. Dále si lze při listování přehledem prací povšimnout disproporčního poměru mezi množství cen obdržených v přehlídkách realizací a relativně malou úspěšností – minimálně na architekta jeho formátu – studií, kterými obesílá architektonické soutěže. Zdá se, že jeho vrstevnaté a obtížně interpretovatelné koncepty jsou pro běžné soutěžní poroty příliš subtilní.

Kniha Domy volným veršem přitom dává příležitost seznámit se s prací a přemýšlením L. Lábusa v dosud nebývalé ucelenosti. Přesto jednu polohu jeho práce publikace nepokrývá a editor knihy Matúš Dulla to i přiznává. Je to

Lábus – teoretik, který se nebál polemicky vyslovit k řadě citlivých architektonických témat (památková péče a péče o krajinu, sídliště a panelové domy, profesní etika, výuka vč. její historie, či digitalizace atd.). Ve svých esejích se zamýšlel i nad základními kategoriemi jako pravda, krása, či řád a má i „vlastní“ teoretické téma: přirozený svět a jeho průmět v architektuře obyčejnosti. O to více se nyní můžeme těšit, že publikace otevírá prostor, aby po vydání souboru jeho architektonických prací nakonec došlo i na vydání výběru jeho textů.

Prof. Michal Kohout

Domy volným veršem Architekt Ladislav Lábus. Matúš Dulla (ed.), Václav Gísa (ed.), Petr Kratochvíl (ed.), Ladislav Lábus, Josef Pleskot (ed.), kol. Formát 14 x 19 cm, 472 stran, vázaná. Kant. ISBN 978-80-7437-365-7.

Nové knihy FA ČVUT

Michal Kohout, David Tichý, Plánování města

- Zbyšek Stýblo, Vladimír Soukenka, Divadlo: prostor a čas
- Zbyšek Stýblo, Zdeněk Lipš, Prostory pro gastronomii
- Petr Vorlík, Jan Zikmund, Improvizace / Architektura osmdesátých let (kritický katalog výstavy)
- Kolektiv autorů, Košice, Bratislava, Prague
- Marek Tichý, Historická a současná architektura
- Benjamin Fragner, Jan Zikmund, Industriální situace / místo__tvar__program
- Lukáš Beran (ed.), Industriální architektura: tvůrci a plány
- Novodobou historii Fakulty architektury v Praze shrnuje kniha Vzpomínky a poznámky, která byla vydána k jubileu výuky architektury na ČVUT v Praze v letech 1920–2020. Autorem je profesor Vladimír Šlapeta.
- Dům na kolečkách – Cestou k Johnu Hejdukovi. K plastice v rámci design-build projektu ateliéru Seho–Světlik na FA ČVUT na základě skic Johna Hejduka (2019.) Editor Jiří Horský, autoři: J. Boudník, D. Gerstner, L. Lábus a L. M. Marques, foto Helene Binet, Martin Čeněk, grafika: Alena Hýblová. (Publikaci si objednala na FA ČVUT do knižního archivu londýnská akademie umění Royal Academy of Arts – pozn. red.) Viz též s. 18 – 19 v čísle.